

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla személyesen eljáró felperesnek - a dr. ifj. Krizsa Lajos ügyvéd által képviselt alperes ellen **kölcsön megfizetése** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. február 29. napján meghozott 27.P.23.793/2006/26. számú ítélete ellen az alperes 27. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

Módosított keresetében a felperes 6.500.000 Ft kölcsön és annak 2004. március 11. napjától a kifizetés napjáig járó, a jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Érdemi védekezésében tagadta a kölcsönügyletek létrejöttét, a kölcsönök átvételét. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy előbbi tények bizonyítása esetén a kölcsönszerződések uzsorás jellegük miatt érvénytelenek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.500.000 Ft-ot és annak 2004. március 11. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkorin jegybanki alapkamattal egyező mértékű, de 2004. december 31. napjáig legfeljebb évi 11 %-os, 2005. január 1-től pedig legfeljebb a késedelemmel érintett naptári félévét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát, valamint 325.000 Ft perköltséget. A keresetet ezt meghaladóan elutasította. A pertárgy értékét 6.500.000 Ft-ban állapította meg. Kötelezte az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az

államnak 390.000 Ft le nem rótt illetéket. Felhívta a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatalát, hogy a jogerős ítélet alapján fizesse vissza a felperes által befizetett és EL 01345/2008. letéti számon nyilvántartásba vett 10.000 Ft-ot a letevőnek.

Ítéletének indokolásában felhívta a Ptk. 205. § (1)-(2) bekezdését, 216. § (1) bekezdését, 523. § (1) bekezdését, 526. § (2) bekezdését, 298. § a) pontját, 300. § (1) bekezdését, 301. § (1) bekezdését és a Pp. 164. § (1) bekezdését. Rámutatott arra, hogy a keresettel szembeni védekezésében az alperes mind a kölcsönszerződések létrejöttét és tartalmát, mind a kölcsönök folyósításának tényét is vitatta, ezért ezeknek a tényeknek a mindegyikét a felperesnek kellett a perben bizonyítania.

A felperes maga is elismerte, hogy a becsatolt kölcsönszerződést nem az alperes írta alá, így a kölcsönszerződés létrejöttét okirattal bizonyítani nem tudta. A felperes által felajánlott tanúbizonyítás egészének lefolytatását követően a rendelkezésre álló tanúvallomások Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti egymással és más bizonyítékokkal való összevetése alapján a bizonyítékokat a maguk összességében értékelve arra a meggyőződésre jutott, hogy a felek között a kölcsönszerződés a felperes által állított tartalommal szóban létrejött, a felperes a szerződésből ráháruló kötelezettségét teljesítette, az alperes azonban a kölcsön összegét nem fizette vissza.

A kölcsönszerződések létrejöttével összefüggésben elsődlegesen arra volt figyelemmel, hogy P. L. és M. Z. tanúk a többi tanúval ellentétben nem pusztán a felperestől származó információk alapján tudtak a kölcsönszerződés létrejöttéről. Arról, hogy az alperes a felperestől kölcsönt kíván kérni, K. L.-nak közvetlen tudomása volt, az erről szóló beszélgetést hallotta. Valamilyen kölcsönszerződéseknek a felperes és alperes közötti létrejötte tehát bizonyított. A kölcsönszerződés pontos tartalmát a felperes házastársának vallomása alapján állapította meg. Bár a tanú a felperessel kétségtelenül házastársi kapcsolatban áll, de ez a körülmény önmagában még nem jelentett alapot vallomásának a bizonyítékok közüli kirekesztésére. Meggyőződését erősítette, hogy ez a tanú a felperessel gyakorlatilag teljes egészében egyezően adta elő a kölcsönszerződés létrejöttének körülményeit. A felperes lányának tanúvallomását ugyanakkor figyelmen kívül hagyta, mert a tanú maga adta elő, hogy az alperes és közötté tettelegességre került sor. Ezen túlmenően a felperes házastársának bankszámlájára vonatkozó iratok alapján az is megállapítható volt, hogy a felperes előadásának és a tanú vallomásának megfelelően a felperes és házastársa rendelkezett a szükséges pénzzel, ennek az összegnek a felvétele, illetve a lekötött betét feltörése is okiratokkal bizonyított. Az iratokon szereplő dátumok a felperes és házastársa előadásában megjelölt időpontokkal is összeegyeztethetők voltak. Figyelemmel volt még arra is, hogy a kétségtelenül létező kölcsönszerződés-tervezet létrejöttéről V. I. tanú a felperes előadásával teljes egészében egyező nyilatkozatot tett. Mindezek alapján a kölcsönszerződések létrejöttének körülményeit, a szerződések tartalmát, a kölcsönök folyósításának tényét bizonyítotttnak látta. A felperes bizonyítékokkal alátámasztott következetes előadásával szemben állt az alperes tagadása. Az alperes azonban a felperes ellen folyamatban volt büntetőeljárásban 2005. január 5-én beadott, saját kezével írt beadványában maga is azt állította, hogy tartozik a felperesnek. A korábbi nyilatkozataival való ellentmondást sem a nyomozati

eljárásban, sem a polgári perben nem sikerült feloldania. Ez pedig perbeli előadása valóságát megkérdőjelezi. Azt a tényt, hogy az alperes a követelt összegeket nem fizette vissza, maga sem vitatta, ezért ezt a tényt a bíróság a Pp. 163. § (1) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes 2004. március 11. napján a kölcsön visszafizetésével késedelembe esett, ezért a felperes a kölcsön összegén kívül késedelmi kamatra is jogosult. A felperes kamatkövetelésének a törvényes mértéket meghaladó részét elutasította. A pertárgy értékét a Pp. 26. § alapján és a Pp. 25. § (4) bekezdésének megfelelően a visszakövetelt kölcsön összegével egyezően határozta meg. A felperest képviselő ügyvéd áfától mentes munkadíjából álló perköltség és a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illeték megfizetéséről a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a kereseti követelést annak ellenére találta megalapozottnak, hogy a bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítási eszközök egyike sem alkalmas a kölcsönszerződések létrejöttének és tartalmának bizonyítására. A felek közötti bármilyen kölcsönszerződés létéről a kihallgatott tanúk nem rendelkeztek megbízható és közvetlen ismeretekkel, és bizonyított, hogy a felperes házastársán kívül valamennyi tanú kizárólag a felperestől vagy hallomásból szerezte az ismereteit. A felperes házastársától nem kizárólag a rokoni kapcsolat okán, hanem jelentős anyagi érdekeltségének ténye miatt nem várható el elfogulatlan és érdektelen tanúvallomás. A felperes pernyertessége esetében ugyanis a tanú maga is részesülne a követelés összegéből, már csak a házassági vagyoni jog szabályai alapján (Csjt. 30. § (1)-(2) bekezdés). A tanú egyébként számos alkalommal úgy nyilatkozott, hogy a kölcsönt ő nyújtotta az alperesnek, illetve azt saját maga részére követeli vissza. E tényekre figyelemmel a tanú a Pp. 54. § (1) bekezdése értelmében a perbe a felperes pernyertességének előmozdítása végett bármikor beavatkozhatna, következésképpen tőle elfogulatlan vallomás eleve nem volt várható. Változatlanul vitatja a létre nem jött kölcsönszerződések tartalmát is. A bizonyítási eljárásban a felperes a követelésösszegezését egyáltalán nem bizonyította. Az 5.000.000 Ft-os kölcsönügyletről a kihallgatott tanúk egyike sem rendelkezett közvetlen információkkal. A 1.500.000 Ft-os ügylet tekintetében pedig külön sérelmezi, hogy ennek az ügyletnek a tartalmát a bíróság bizonyíték hiányában állapította meg, ezzel az ügylettel kapcsolatban ugyanis még a felperes házastársa is kizárólag azt nyilatkozta, hogy ezt az összeget a folyószámlájáról felvette, és azt a felperesnek átadta. Azt a tényt azonban, hogy ezt az összeget a felperes kölcsönként adta át az alperesnek, és a peres felek között így kölcsönszerződés jött volna létre, a felperes a tanúvallomások egyikével sem bizonyította. Meggyőződése szerint K. L. tanú vallomásainak egyes részletei ellentmondásokkal terheltek, ráadásul a tanú vallomásában leírt szituáció nem is életszerű. Sérelmezi, hogy az elsőfokú bíróság az ügy szempontjából teljes egészében irreleváns vagy nem valós körülményekből vont le következtetéseket. A tárgyalási jegyzőkönyvekben több helyen is az üggyhez nem tartozó, jelentéktelen körülményt rögzített az eljáró bíró oly módon, hogy ezek a személyére egyértelműen

hátrányos megállapításokat tartalmaznak, illetve sugallnak, ugyanakkor ehhez hasonló feljegyzéseket sem a felperessel, sem a meghallgatott tanúkkal összefüggésben nem rögzített.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkezései közül a pertárgy értékét megállapító és az elnöki letéti számon nyilvántartásba vett összeg visszafizetéséről szóló rendelkezés egyaránt fellebbezhetőség, míg a felperes kamatkövetelését részben elutasító rendelkezés fellebbezés hiányában emelkedett jogerőre, ezért ezeket a rendelkezéseket a másodfokú bíróság nem érintette (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokolásával is mindenben egyetértett. Ezért az elsőfokú ítélet indokait határozatában nem ismétli meg, azokra a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján csak visszautal, és kizárólag a fellebbezésben előadottak miatt mutat rá a következőkre.

Az alperes fellebbezésében a bizonyítás eredményének mérlegelését vitatta. A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatban a polgári perrendtartásnak a határozatok tartalmát szabályozó 221. § (1) bekezdése még azt is rögzíti, hogy a bíróságnak ítélete indokolásában a tényállás alapjaként elfogadott bizonyítékok megjelölése mellett azokat a körülményeket is meg kell röviden említeni, amelyeket a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett.

A bizonyítás eredményének mérlegelésével összefüggő előbbi rendelkezésekből következik, hogy a bíróságnak a bizonyítékok mérlegelésénél egyrészt kötelessége az összes körülményt figyelembe venni, és a bizonyítékokat belső meggyőződése szerint elbírálni, ugyanakkor mindezekről röviden számot is kell adnia ítéletében.

Az elsőfokú ítélet indokolásából megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság ezeket a szabályokat maradéktalanul betartotta, a tényállás megállapításának alapjául szolgáló bizonyítékokat ugyanis megjelölte, és valamennyi, a bizonyítékok mérlegelésénél általa irányadónak vett körülményt felsorolta. Az elsőfokú bíróság szabad mérlegelése során logikai hibát nem vétett, és egyetlen iratellenes, okszerűtlen, a gondolkodás szabályaival ellentétes következtetést sem vont le.

Az alperes fellebbezésében hangsúlyozott konkrét kifogásokkal kapcsolatban a másodfokú bíróság a következőket emeli ki.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejezetten rögzítette, hogy a beszerzett bizonyítási eszközök összességének mérlegelése alapján, és nem

pusztán egyes bizonyítási eszközöket kiragadva alakította ki belső meggyőződését, és e szerint állapította meg a tényállást. Az alperes azt is alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felperes házastársának tanúvallomását nem zárta ki a bizonyítékok közül. A Pp. tanúbizonyításra vonatkozó szabályai kifejezetten lehetővé teszik a peres felekkel rokon kapcsolatban álló személyek tanúkénti meghallgatását, és a törvény a családi kapcsolatra figyelemmel csak annyi megszorítást tesz, hogy a peres felek bármelyikének hozzátartozója a törvényben meghatározott esetekben a tanúvallomást megtagadhatja (Pp. 170. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés). A hozzátartozó tanúvallomása bizonyítékként pedig csak akkor nem vehető figyelembe, ha a tanút a mentességre való alapos hivatkozása ellenére kötelezik vallomásra, vagy a bíróság a Pp. 170. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezést nem tartotta meg (Pp. 170. § (5) bekezdés). Jelen perben ez az eset nem áll fenn, erre még az alperes sem hivatkozott, következésképpen nincs olyan törvényi rendelkezés, amely ezt a tanúvallomást eleve kizárta volna a bizonyítékok közül. A bíróságnak ugyan gondosan mérlegelnie kell a tanú érdekeltségét, de pusztán az érdekeltség ténye nem ad alapot a tanúvallomás bizonyítékok közül kirekesztésére, ha nincs olyan egyéb körülmény, amelyből objektíven arra lehet következtetni, hogy a tanú érdekeltisége okán képtelen a valós tények előadására. Az elsőfokú bíróság minderre a házastárs tanúvallomásának értékelésekor figyelemmel volt, és ítéletének indokolásában ezért tért ki arra, hogy a tanú vallomását belső meggyőződése alapján miért tekintette alkalmasnak az állított tény bizonyítására. A felperesi szomszéd tanúvallomásának értékelésével szembeni kifogás alapvetően azért alaptalan, mert az elsőfokú bíróság nem a tanú fellebbezésben részletesen idézett állításainak tulajdonított jelentőséget. Az elsőfokú bíróság az alperes tárgyaláson tanúsított magatartásának jegyzőkönyvezett momentumait a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett körülmények között nem említette meg, ítéletében ugyanakkor azt már kifejtette, hogy a felperes következetes előadásával szemben az alperes perbeli előadásának valóságát miért ítélte megkérdőjelezhetőnek.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával helyben hagyta az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit.

Az alperes fellebbezése nem volt eredményes. Tekintettel azonban arra, hogy fellebbezésére az illetéket leróta, a felperesnek pedig a másodfokú eljárásban igazolt költsége nem merült fel, a másodfokú bíróságnak sem a perköltség, sem a fellebbezési illeték megfizetéséről nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2008. október 7.

Dr. Tölg-Molnár László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hóbl Katalin s.k.
előadó bíró

. Madarász Anna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: